

Божидар Трифунов МИТРОВИЋ

Непрекидност права и културе

ЕТРУСКО-РИМСКО
ПРАВО

Професор Божидар Трифунов Митровић, доктор правних наука
руководилац Катедре међународног, словенског и еколошког права

Институт вишедисциплинарних научних истраживања непрекидности
права и културе КолоВена/СлоВена од епоха Лепенског Вира и
Винче

НЕПРЕКИДНОСТ ПРАВА И КУЛТУРЕ

Том други

ЕТРУСКО-РИМСКО
ПРАВО

уџбеник

7534. (2025. година)

УДК 008(497+4)(=16)(091)+001(497+4)(091)+94(=16)

ББК 60.033.145+63.3(0)-7+63.521(=41)+72.3

Божидар Трифунов Митровић

М 67 «Непрекидност права и културе: Етрусско-римско право», том други, издавач «ИВНИН», Београд, 7534. (2025.) година, – 432 стр.

Овај рад изучава право од његовог «пројављења» у епохи Лепенског Вира као луче визуелне фасцинације «А/Аз» на дан дугодневице, анализира развој и систематизацију **расСенског**, односно **етРуског права**, када се право, укључујући морал и обичаје, развијало одоздо, из породице и **рода** као *ius gentium* и касније фазе његовог развоја, чији је резултат **римско љраво**, које се предаје у облику институција «**римској љривајној љрава**» и одвојено «**Исљио-рије римској љрава**». Време је показало да издвајање права искључиво као **римског права** онемогућава да се неке институције тог права логично објасне и разумеју и ствара различите заблуде те такве **идеолошке догме** постају доминантна основа за стално понављање већ реченог, тако да што је више уџбеника и приручника о **римском љраву** све је мање реалног научног изучавања и разматрања **римској љрава**. Такво догматско и идеолошко посматрање према којем је римско право настало ни из чега, на «чистом пољу», онемогућава мултидисциплинарна истраживања, што је аутор овог уџбеника покушао да превазиђе понудивши на основу поузданих доказа нову научну парадигму у сагледавању историје и посебно **љорекла римској љрава** које нема основу у грчким колонијама већ је по пореклу етРуско, односно расСенско.

У раду је указано да је ради прикривања етРуског, односно словенског/русског порекла римског права – нестала и историја Словена до V века, што је **највећа крађа у историји човечанства**. Из истих разлога бољшевици су 1917. у Русији, односно 1944. године у осталим словенским земљама – укинули научно-образовну дисциплину «Словенско право» коју је проф. Божидар Митровић обновио после скоро сто година и предавао од 2014. године на Универзитету МНЕРУ у Москви.

Због тога је у **првом тому овог уџбеника** објављен уџбеник «Словенско право», са објашњењем темеља права од његове појаве пре 12.200 година, у којем су изложени основни појмови, али је и дат приказ основних заблуда које онемогућавају да се схвати истинско расСенско, етРуско порекло и права и римског права.

У другом тому овог уџбеника – који са томом првим чини једну целину – представљени су основни правни појмови – **институције римског приватног права**, по оној поступности како су настајале: од породице као основне друштвене заједнице у којој су ради логичности односа настајала основна правила да би породица могла да постоји као функционална целина, па право није настајало као резултат законодавног рада и монопола физичке принуде, већ одоздо, из самог темеља рода, (на)рода, те је **ius gentium/право рода** не само темељ права него је очувано, како показује и овај рад, и као део каснијег система **ius civile**, односно римског грађанског, то јест римског приватног права.

Тако се овај уџбеник није бавио парцијалним предметом истраживања и понављао «римско право» већ једним целовитим новим предметом обухватне научно-педагошке дисциплине, примењујући мултидисциплинарне методе анализе корена «етРуско-римског права» и према томе и институција **етРуско-римској љрава**, као и ауторово искуство и знање руског «**практикујућег професора**», који је истовремено био и професор и адвокат и своја теоријска и педагошка знања проверавао у свакодневној пракси у судским споровима и споровима у међународним арбитражама у својству адвоката регистрованог у Адвокатској комори града Москве.

Због тога ће ова књига бити неопходна не само професорима римског права и предавачима будуће дисциплине «**ЕтРуско-римско право**» и обновљене дисциплине «**Словенско право**» него и свим студентима права и широком кругу читалаца, укључујући археологе, историчаре. Циљ је да се превазиђу **догме**, које су негација – саме науке.

Садржај

Увод	19
1. АзБука права.....	19
Део први	25
1. О непрекидности расСенског/слоВенског права и културе од епохе Лепенског Вира ..25	
2. Предмети истраживања	25
i. Предмет истраживања слоВенског права.....	25
ii. Предмет истраживања историје римског права	26
iii. Предмет истраживања римског приватног права	26
iv. Предмет истраживања етРуско-римског права	27
Део други	33
1. Подела права	33
2. Извори етРуско-римског права.....	35
a. Материјални извори права.....	35
b. Формални извори права	36
v. Сазнајни извори етрусско-римског права	37
А. Периодизација етРуско-римског права и римске власти.....	38
Б. Периодизација етРуско-римског права	39
a. О пореклу права – Дарестова грешка	43
b. О пореклу носилаца права – грешка Покровског	51
v. Ширење КолоДарних знања – када сејати, а када очекивати летину	53
г. Приношења жртве пшенице сађењем у бразде Сунца на Земљи.....	53
д. Саможртвовања за добијање боје за уКрашавање	54
e. РАзУм и молитва обВенчаних – веста и неВеста	55
ж. Куполне/фалусне громиле – гробнице КолоВена/СлоВена.....	58
з. Првосвештеник – ђед и Босанска црква, чије храмове-коче не виде	60
и. Чиме су лечили први лекари на свету	62
к. Промене назива «право» и његовог смисленог порекла: «КолоАз».....	64
i. «КолоАз» постаје «SAc» а одатле «fAc» (религиозно право)	64
ii. «КолоАз» постаје «SAc» а одатле «fAs» (сакрално право)	64
iii. Како је «fAs» прерасло у «iVs» односно у «iUs»	65
iv. PAc/Rac постаје: џџѢ – сАг	67
v. Престопа столица РасСенског изборног вожда	68

1. Преархаични период.....	41
2. Архаични период (753–367. године п.н.е.)	69
3. Преткласични период (367–17. године п.н.е.)	72
4. Класични период (17. године п.н.е – 235. године н.е.)	73
i. Појам <i>leges</i>	75
ii. Појам <i>iUs/ius</i>	75
5. Посткласични период (IV–V век н.е.) периода домината и краја римске (робовласничке) државе	76
6. Јустинијанов период (527–565. године)	78
7. Постјустинијановски период обнове права:.....	80
7.а. Феничанска/Веничанска (Бејрутска) школа права.....	80
7.б. Постјустинијановски период обнове права у Западној Европи	82
7.в. Постјустинијановски период обнове права у Ромеји (Византији)	85
7.г. Постјустинијановски период обнове права међу Словенима.....	86
7.г.1. Рецепција еТруско-римског права светог Саве Српског.....	86
7.г.2. Рецепција еТруско-римског права Валтазара Божишића.....	89
7.г.3. Утицај Бождара Митровића на повраћај еТруско-римског права на простор СССР/Русије 1991. године и организовање универзитетске «Научне школе непрекидности (словенског) права и културе»	92
Б. Периодизација римске «државе/облика управљања».....	94
i. Епоха еТруских царева (754–509. г.п.н.е.)	94
1. Реформе еТруског цара Сервија Тулија о територијалној организацији друштва	105
ii. Епоха Републике (<i>Res publica</i> : 509–27. године п.н.е.)	108
1. Римска револуција 510/509. године п.н.е. и битне промене	108
2. Закони XII дашчица, као важан корак ка формирању државе.....	109
iii. Принципат (27. г. п.н.е. – 284. г. н.е. – период републиканске империје)	113
iv. Доминат (284–476. г. н.е. – апсолутна монархија)	120

Део трећи 127

Институције римског приватног права.....	127
I. ПОРОДИЧНО ПРАВО <i>STATUS FAMILIAE</i>	127
А. Дуално схватање вере и брачне везе	127
Б. Велика породица рода (названа породична задруга/ <i>Consortium</i>)	128
1. Агнатско сродство	131
a. <i>Pater familias</i> и <i>patria potestas</i>	132
i. Лица <i>aliena iuris</i>	132
ii. Установљење и престанак <i>patria potestas</i> – очинства	132

(i) Усиновљење путем <i>adrogatio</i> и <i>adoptio</i>	134
(ii) Ослобађање сина од очинске власти путем <i>ex-mancipare</i>	134
iii. Распад Велике породице (која прераста у <i>Consortium</i>)	134
2. Когнатско сродство	136
i. Однос родитеља и деце.....	136
ii. Брак	136
1. Веридба (<i>sponsio</i>).....	136
2. Обвенчавање – закључење брака	137
a. <i>Manus. Conventio in manum</i> (потпадање под власт мужа).....	138
б. <i>Manus</i> и Сунчане форме на прстима и ноктима	138
3. Прекид брака	139
a. Објективни услови прекида брака.....	139
б. Субјективни услови прекида брака	140
4. Имовински односи између супружника	140
a. Предбрачни поклон (<i>donatio ante nuptias</i>).....	141
б. Мираз: појам и начин установљења	141
(i) Право мужа на имовину која улази у мираз	141
(ii) Повраћај мираза.....	141
5. Небрачни савези	142
a. Конкубинат	142
б. <i>Contubernium</i>	142
II. СТАТУСНО ПРАВО – <i>IUS QUOD AD PERSONAM PERTINENT</i>	142
1. Основни појмови	142
А. правна способност и	142
Б. пословна способност	142
2. Субјекти приватног права	145
1. Правна способност физичких лица	145
a. Основи који су у римском праву искључивали правну способност	146
2. Пословна способност физичких лица	147
a. Основи који искључују или ограничавају пословну способност	147
a.1. Ограничење пословне способности малолетника и жена: туторство.....	147
a.1.1. Туторство над малолетником	148
б.2. Ограничење пословне способности других лица: старатељство (<i>cura</i>)	150
б.2.1. Старатељство над умоболнима и расипницима	150
б.2.2. Старатељство над пунолетним младићима до 25. године	150
в. Успостављање пословне способности лица који је немају помоћу <i>actiones</i>	

adiecticiae qualitatis	150
iii. Правна лица	151
1. Братства (sodalitates),	151
2. Професионална удружења	151
3. Култови (сакрална удружења).....	151
4. Осигурања	151
5. Стваралачке корпорације.....	151
6. Фондови са благотворним циљевима	151
V. Врсте статусних права	152
i. Status libertatis	154
1. Liberi (слободни).....	154
2. Servi (робови)	155
2.1. Ослобађање робова	156
3. Колони	157
ii. Status civitatis	159
1. Cives Romani (римски грађани).....	159
2. Latini (латински грађани)	160
3. Peregrini (странци, покорени народи)	161
iii. Status familiae	162
a) брачни супружници.....	162
б) лица sui iuris («својевласно лице»),	162
в) лица alieni iuris («потчињена лица/укућани»),	162
г) чланови consortium-а (породичне задруге).	162
III. ИМОВИНСКО ПРАВО – IUS QUOD AD RES PARTINET	163
a. Објекти права.....	163
б. Појам имовине и стварно право	164
2. Класификација ствари	166
1. Res divine iuris и res humani iuris.....	166
2. Res mancipi	168
3. Res corporales (телесне ствари) и res incorporeales (бестелесне ствари)	169
4. Res patrimonio	170
5. Res mobiles (покретне ствари) и res immobiles (непокретне ствари)	171
6. Res genera.....	172
7. Ствари потрошне и ствари које нису потрошне	172
8. Ствари дељиве и ствари које нису дељиве	172
9. Ствари које су просте, ствари које су сложене и Universitates/сабирне ствари.....	172

10. Ствари главне и ствари побочне	173
11. Pars (део ствари) и accessorium (припадак)	173
12. Ствари плодноне (res fructifera) и плодови као ствар	173
13. Impensae in rem/трошкови као пратећи елемент ствари	174
A. Својина	175
1. Облици својине	175
1.1. Остаци друштвене својине	176
1.1.a. Ager gentilicium	176
1.1.б. Својина конзорцијума	177
1.2. «Државна» земља	178
1.2.a. Ager publicum	178
1.2.б. Solum (fundus) provinciale	179
1.3. Феудализација својине у посткласичном праву.....	179
II.1. Proprietas – dominium ex iure quiritium	182
II.2. Сусвојина (condominium)	183
5. Стицање својине	184
5.1. Правни основ стицања својине	185
5.2. Начин стицања својине (modus aquirendi).....	185
1. Појам и класификација начина стицања својине	185
г.1. ОРИГИНАРНО ПРИБАВЉАЊЕ (ПРВОИЗВОРНО ПРИБАВЉАЊЕ).....	185
1) Occupatio	186
2) Accessio (прирастање).....	188
3) Мешање две ствари може бити у облику:	189
4) Specificatio (прерада).....	189
5) Adiudicatio (присуђивање).....	189
6) Прибављање својине на плодовима	190
7) Usucapio (одржај)	191
г.2. ДЕРИВАТИВНИ (ПРЕНОСНИ) НАЧИН ПРИБАВЉАЊА СВОЈИНЕ	192
1. Mancipatio	193
2. In iure cesio (судско уступање својине).....	195
3. Traditio	196
4. Legat per vindicationem	197
5. Преторска својина	197
6. Заштита својине	197
6.1. Rei vindicatio.....	198
6.2. Actio negatoria	199

6.3. Actio ad exhibendum	200
7. Губитак својине	200
Б. ДРЖАВИНА (POSSESIO).....	200
1. Појам	200
2. Услови	201
3. Заштита државине	202
i. Природа заштите	202
ii. Интердикти (забране и наредбе)	202
4. Државина права	203
В. СТВАРНА ПРАВА НА ТУЋИМ СТВАРИМА (IURA IN RE ALINEA).....	204
1) Службености (servitutes).....	204
a) Стварне (земљишне) службености.....	204
i) Сеоске службености (servitutes rusticorum)	205
ii) Градске службености (servitutes praediorum urbanorum)	206
б) Личне службености (servitutes personarum)	207
i. Ususfructus (плодоуживање)	207
ii. Usus (право употребе).....	208
iii. Habitatio (право становања)	208
iv. Opera servorum vel animalium (коришћење туђег роба или животиње).....	208
1.2. Гашење службености	208
1.3. Заштита службености	209
2) Дугорочни закуп земљишта	210
1. Superficies (стварно право на туђој ствари).....	210
2. Ius in agro vectigali	211
3. Emfiteuza	211
3) Заложно право (обезбеђење стварима/реално обезбеђење).....	211
1. Fiducia	212
2. Pignus	212
3. Hypotheca	213
IV. ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО.....	214
I. Општи део	214
1. Појам и елементи облигација	215
i) Шта је облигација	215
ii) Особине облигација.....	216
1) Предмет облигације (praestatio).....	216
2) Предмет престације	217

3) Садржина облигације	217
4) Због чега је obligatio условљена заштитом/actio.....	218
5) Causa/кауза у облигацијама	218
iii) Природне облигације	221
2. Субјекти облигације	222
i. Однос повериоца и дужника (inter partes)	222
ii. Дељиве облигације.....	222
iii. Промена субјекта	223
a. Промена повериоца	223
б. Промена дужника	224
3. Дејства облигација према трећим лицима	224
3.1. Одговорност pater familias-а за деликтне обавезе потчињених	225
3.2. Одговорност pater familias-а за пословне обавезе потчињених	225
3.3. Одговорност pater familias-а када потчињени преузму послове без или ван овлашћења	226
3.4. Уговори у корист и на терет трећих лица	226
iv. Обезбеђење	227
1) Врсте обезбеђења у праву	227
2) Лична обезбеђења	227
1. Јемство (adpromissio).....	227
2) Уговорна казна (stipulatio poenae).....	229
3) Кредитни налог.....	229
v. Извршење облигације (solutio)	230
vi. Неизвршење облигације.....	234
5) Одговорност за неизвршење	234
a. Објективна и субјективна одговорност	234
б. Кривица као услов субјективне одговорности	235
2) Vona fide	235
3) Степени одговорности и основи ослобађања од одговорности	236
4) Доцња/mora (повреда рока).....	236
i) Дужничка доцња (mora debitoris/mora solvendi)	236
ii) Поверилачка доња (mora creditoris).....	237
vii. Рекламације поводом неизвршења	238
viii. Гашење облигације	239
(1) Извршење облигације	240
(2) Contrarius consensus (супротни споразум)	240

(3) Novatio (обНова).....	240
(4) Litis contestatio	243
(5) Pactum de non petendo (опроштај дуга)	244
(6) Restitutio in integrum (повраћај у пређашње стање)	244
б. Мимо воље странака	244
(1) Смрт субјекта облигационог односа	245
2) Промене статуса (capitis deminutio).....	245
3) Confusio (сједињење)	246
4) Concursus causarum (стицај правних основа)	246
5) Casus и vis maior (нескривљена немогућност испуњења)	246
6) Praescriptio (застарелост)	247
в. Compensatio (пребијање дугова) (мешовито гашење облигације).....	247
II. Посебан део	248
1. Класификација облигација.....	248
2. Извори облигација	249
2.1. Контракти	251
1. Појам уговора (contractus)	252
2. Разлика између уговора (contract) и споразума (agreement)	253
3. Елементи (састојци) уговора	255
а) Рок (dies)	256
б) Услов (condicio)	257
4. Закључење уговора	257
5. Мане воље	257
6. Облици контраката	259
3. Класификација уговора	260
0. Nexum (дужничко ропство – темељни уговор робовласничког система).....	262
1. Вербални контракти	263
1.1. Стипулација (stipulatio)	264
(1) Адстипулација/adstipulatio	267
(2) Преијатура/praediatura	268
(3) Dotis dictio	268
(4) Iusurandum liberti/заклињање ослобођеника (либертина).....	268
2. Писани контракти (литерарни контракти), Litteris	269
2.1. Експенсилација/expensilatio.....	269
2.2. Chirographum/хирографа	270
2.3. Syngrapha/синаграфа	270

3. Реални контракти	271
0) Fiducia	271
i) Mutuum/зајам	272
(ii) Depositum/остава	274
(iii) Comodatam/послуга	275
(iv) Pignus/залога.....	276
4. Консензуални контракти/уговори	277
(i) Emptio-venditio/купопродаја	282
(ii) Locatio-conductio/најам или закуп	286
(iii) Societas/ортаклук (друштво).....	288
(iv) Mandatum/заступништво	292
5. Безимени (неименовани/contractus innominati) уговори	293
5.1. Permutatio (трампа)	296
5.2. Aestimatum (комисион).....	296
5.3. Precarium (поверавање ствари)	297
5.4. Transactio (отказ од захтеваног)	297
6. Пактови	299
a. Појам	299
6. Врсте	299
6.1. Pacta adiecta/додатни, пратећи споразум	299
6.2. Pacta praetoria	300
6.3. Pacta legitima (законски/императорски пактови).....	301
1) Compromisum (компромис о мирном решењу спора пред изабраним лицем)	301
2) Pactum dotis (обећање мираза).....	302
3) Pactum donationis (поклон)	302
1.4. Quasi ex contractu / квазиконтракти (неправи, тобожњи уговори)	304
1. Condictiones sine causa / правно неосновано обogaћење.....	305
1. Solutio indebiti (исплаћено недуговано)	305
2. Condictio data causa non secuta (condictio ob causam datorum/condictio ob rem dati) (обogaћење због основа/causa који је изостао/није наступио)	306
3. Condictio ob causam finitam (обogaћење због основа који је отпао).....	306
4. Condictio ob turpem vel iniustam causam (због неморалног или забрањеног основа). 307	
5. Conditiones sine causa као општа тужба / општа кондикциона тужба због правно неоснованог обogaћења	307
2. Negotiorum gestio / неовлашћено вршење туђих послова.....	307

3. Communio incidens / обавезе које произилазе из имовинске заједнице настале без уговора	308
4. Tutela / обавезе из туторства	309
5. Обавезе наследника према легату постављеном per damnationem	309
1.5. Деликти (delicta, maleficia).....	310
1. Појам приватних деликата	310
2. Специфичност деликтних облигација	310
3. Врсте деликата који стварају облигацију.....	311
3.1. Цивилни деликти	311
i. Iniuria (физички напад/настај на тело неког лица)	311
ii. Furtum (крађа).....	312
iii. Damnum iniuria datum (противправно наношење штете).....	314
iv. Rapina (разбојништво)	315
3.2. Преторски деликти.....	315
3.2.1. Metus (принуда/страх).....	315
3.2.2. Dolus malus (превара).....	317
3.2.3. Fraus creditorum (изигравање поверилаца).....	318
1.6. Квазиделикти	319
1. Si iudex litem suam fecit/несавесност судије	320
2. Actio de positis e suspensis/угрожавање пролазника.....	324
3. Actio de deiectis vel effussis/повреда пролазника	325
4. Actio furti et damni adveruss nautas caupones stabularios	325
V. ГРАЂАНСКИ СУДСКИ ПОСТУПАК – IUS QUOD AD ACTIONES PERTINET.....	325
1. Општи приступ	325
1. Општа одређења	326
(A) Самопомоћ	327
(B) Сакралност поступка.....	327
(B) Нужна одбрана и прекорачење	327
(Г) Заштита права од власти	328
(Д) Дводеоба поступка и дуалност поступка	329
(Е) Јустиција – странке у поступку	331
(Ж) Учесници у поступку	331
(З) Битни појмови у поступку.....	332
(И) iurisdictio / јурисдикција / стварна и месна надлежност	333
(К) iudicatio / доношење пресуде	334
(A) Actio	335

1. Појам	335
2. Врсте тужби	335
а) Actiones civiles и actiones honorariae	335
б) Actiones in rem и actiones in personam	336
в) Actiones stricti iuris и actiones bonae fidei	336
г) Penalne, reipersecutione тужбе и actio mixte	337
д) Actiones populares	337
е) Actiones arbitrariae	337
3. Колизација права и конкуренција тужби	337
(Б) Друга процесна средства	338
1. Conductio – тражити обратно.....	338
2. Qurela – жалба	339
3. Interdictum	339
4. Exemptio – приговор	339
5. Restitutio in integrum	340
I. Редовни поступак / ordo iudiciorum privatorum / арбитражни процес	340
(В) Фазе поступка	341
(Г) Легисакциони поступак	342
1. Ток поступка Legis actio / легисакционог поступка	343
а) In iure	343
б) Apud iudicem (као друга фаза поступка).....	345
Б.1. Врсте легисакционих тужби и специфичности процеса	346
Б.1.1. Врсте легисакционих тужби у процесу утврђивања права	347
1.1. Legis actio sacramento	347
1.2. Legis actio per iudicis (arbitrive) postulationem	347
1.3. Legis actio per conditionem	348
Б.1.2. Егзекуторне легисакције – врсте тужби у поступку извршења пресуда	348
2.1. Legis actio per manus iniectionem	348
2.2. Legis actio pignoris captionem	349
а. Формуларни поступак (ordo iudiciorum privatorum per formulas).....	349
1. Формула	350
а) Делови формуле	351
2. Ток поступка	352
а) Покретање поступка	352
б) Прва фаза/део поступка: in iurem	352
в) Друга фаза/део поступка: apud iudicem	353

3. Извршење пресуде (поступак по actio iudicati)	353
VI. НАСЛЕДНО ПРАВО	358
a. Основни појмови	359
b. Основи наслеђивања	360
c. Опште наслеђивање	360
i. Интестатско (законско) наслеђивање	360
1. Наслеђивање према Закону XII дашчица	360
2. Наслеђивање у току Републике	362
3. Наследни редови по претору.....	363
4. Наслеђивање у време принципата и домината	364
5. Наслеђивање по Јустинијановом праву	366
ii. Тестаментарно наслеђивање	367
1. Форме тестаментa	368
1. Testamentum calatis comitiis/тестамент дат пред куријатском комицијом .	368
2. Testamentum in procinctu – пред сакупљеном војском	368
3. Mancipatio familie	368
4. Testamentum per aes et libram	369
5. Testamentum pretorium	370
6. Тестамент у посткласичном праву и у Јустинијановом праву.....	370
2. Садржина тестаментa	371
a. Именоване наследника	371
b. Формално и материјално нужно наследно право	373
c. Супституција	374
3. Пуноважност тестаментa	374
4. Testamenti factio / тестаментарна (наследничка) способност.....	375
a. Testamenti factio activa / активна тестаментарна способност	375
b. Testamenti factio passiva / пасивна тестаментарна способност	376
5. Опозивање тестаментa.....	376
d. Појединачно уступање in mortis causa.....	377
a) Легат	377
1. Legatum per vindicationem (својински легат)	378
2. Legatum per damnationem	378
3. Legatum sinendi modo (легат уз дозволу наследника)	379
4. Legatum per praescriptionem (од praescriptio – унапред узети)	380
б) Fideicommissio / фидеикомис	380
в) Остала тестаментарна наређења	381

в) Donatio mortis causa / поклон у случају смрти	381
е. Пријем наслеђа	382
1. Sui heredes / сопствени наследници	382
2. Necessarii heredes / нужни наследници	382
3. Extranei heredes	382
4. Voluntarii heredes	382
i. Изјава о пријему наслеђа (aditio hereditatis)	383
ii. Последице пријема и одбијања наслеђа	385
f. Заштита наследника	386
1. actio rei vindicatio	386
2. hereditas petitio.....	386
 Прилог 1.....	390
Преглед латинских појмова и израза	390
 Прилог 2	430
О аутору	430

Професор Божидар Трифунов МИТРОВИЋ, доктор правних наука,
руководилац Катедре међународног, словенског и еколошког права

Непрекидност права и културе

Том други
ЕтРусКо-РИМСКО
ПРАВО

Уџбеник

Водећа научна институција:

Институт вишедисциплинарних научних истраживања непрекидности права и културе
КолоВена/СлоВена од епоха Лепенског Вира и Винче, Београд

Лектор:

Ирена Поповић Григоров

Дизајн и прелом:

Урош Смилевски

Консултант у абecedном уређењу Индекса латинских појмова и израза:

Драган Маринковић, магистар статистичких наука

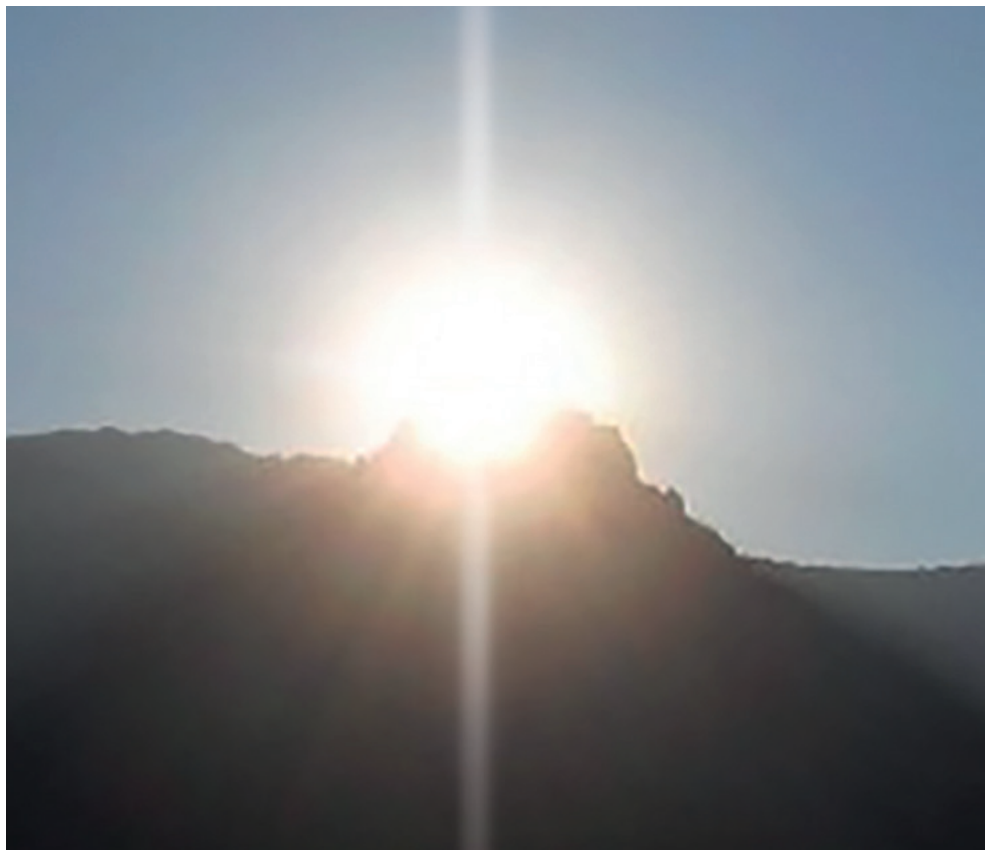
Издавач:

Институт вишедисциплинарних научних истраживања непрекидности права и културе
КолоВена/СлоВена од епоха Лепенског Вира и Винче (ИВНИН)

тел. +381 61 322 0670 (WhatsApp/Viber)

ivnin@internet.ru или bozzidar@inbox.ru

Професор Божидар Трифунов МИТРОВИЋ, доктор правних наука
ЕТРУСКО-РИМСКО ПРАВО

На свим правним факултетима у свету уче да су Римљани прва знања стекли из грчких колонија на Апенинима када су 451. односно 450. г.п.н.е. преузели «Leges duodecim tabularum» прве законе, које на све језике света преводе као «Закони XII таблица» иако тамо нема никаквих таблица а што је још важније у латинском језику tabula пре свега значи дашчица, због чега је правилан превод назива ових закона: «Закони XII дашчица».

Наиме Римљани су прва знања о праву преузели од Етруских, који су себе звали Раз/Рас, како су Срби себе звали све до 1848. године, када је Вена/Беч преваром убедила патријарха Рајачића да је то Рас/Рас – погрдан угарски назив за Србе.

Наши слоВенски/КолоВенски преци су исписивали законе/обичаје предака на дрвеним дашчицама јер се небесно **Коло** (грчки ХелиоЦентрички систем) и данас материјализује на пресеку дрвета у виду **годова**, па су сматрали да ће се сви људи који се зову **Рас** (род **ПраПочетка/род Коло**) а тиме и **КолоВени** придржавати онога што је написано на божанским **годовима**.

Појам Нови **Год**, **God**/Бог, Gott/Бог потиче од **слоВенске/КолоВенске /SorVenske/SorБске/српске** речи: **год** (множина: **годови**) а латински појам **KalenDe** потиче од српске речи **КолоДар** пошто небесно **Коло** и данас дарује четири годишња доба.

Због тога се многи појмови «Римског права» могу разумети само преко древне етруске вере, којој име беше: рАЗУм.

